

Данак сујети

Обрадовах се када ми рекоше: хајдемо у дом Господни. Ући ћу у дом Твој по милости Твојој, Господе; научи ме истини Твојој и исправи пут мој пред Тобом, ради непријатеља мојих, да без сметње прослављам једино Божанство, Оца и Сина и Светога Духа, сада и свагда и кроза све векове. Амин“.

Надахнута стиховима из Давидових псалама, прелепа молитва коју свештеници и верници у себи произносе улазећи у храм на богослужење, сведочи о значају литургијског заједништва Христовог стада.

У свету огрезлом у вештачке поделе и неједнакости, Божји храм у време богослужења, а поготово током Свете Литургије, једино је место на коме су сви једнаки: богат и убог, учен и неук, мушко, женско, старо, младо... сви су једна душа и једно тело коме је глава сам Господ Исус Христос.

У вековима робовања и ратовања, без храмова и свештеника, народни духовни живот је опстајао помоћу импровизација (нпр. ломљење славског колача код куће, где домаћин или неко од укућана изговара молитву онако како зна и уме). Када се на то дода и пола века под комунизмом, постаје јасно зашто многи декларисани православци данас своје учешће у црквеном животу своде на повремене доласке у храм у коме се задрже тек толико да целивају икону и упале свеће. То је добро, али не и довољно, јер суштина Православља није индивидуализам, већ саборност: „Где су два или три сабрана у моје име“, вели Господ Исус Христос, „онде сам и Ја међу њима... И зашта се узмоле, даће им Отац Мој који је на небесима“ (Мт 18,19-20).

Треба, дакле, долазити на богослужења, првенствено на Божанску Литургију која осмишљава сва остала духовна предузимања. Често се деси да они који нису баш најревноснији у долажењу на богослужења, својим понашањем изазову негодовање осталих. Поводи су бројни: пролазак кроз цркву у најважнијим тренуцима Свете Литургије, гласан разговор са продавцем свећа, па зврјање неискључених мобилних телефона, неприкладна гардероба итд. Правнички речено, приговори су углавном основани. Међутим, поступамо ли у таквим случајевима увек како треба? Да ли су наше реакције примерене? И још важније, јесу ли оне мотивисане искреном жељом да поучимо оне који се, из незнања, огреше о црквени „кућни ред“, или би ту можда ваљало тражити неке друге мотиве? Коначно, можемо ли се и ми „редовни“ подичити увек и у свему сопственим владањем у храму?

Рече недавно један стари прота: „Када долазим у цркву, пред улазом чујем ‘помоз Бог’. Када уђем у припрату, већ је ‘добар дан’, а кад стигнем до олтара, сачека ме ‘здрavo’!“ Изјава је духовита, али поента јој је прилично невесела: наша одомаћеност у „нашој“ цркви често уме да поприми нежељене облике, а том искушењу смо изложени сви без разлике: и свештеници, и „труждајушчисја“ у храму, и они верници који немају никакво послушање. Наравно, ред мора да постоји; јерархија (не само свештена, већ, на свој специфичан начин, и међу лаицима) је неопходна, јер тамо где нема јерархије наступа анархија. Међутим, посматрајући понашање неких активних учесника у свакодневном црквеном животу, не можемо се отети горком утиску да их у храм, поред заједницења у молитви, доводе и неки други мотиви. То се првенствено односи на оне који у храму Господњем траже могућност за остваривање неких својих амбиција које, вероватно, нису успели да довољно утоле у свету.

Замислимо да на врата цркве улази човек који, после година духовних лутања, из било ког разлога осети потребу да дође у храм. Несигуран је, ломи се, све му је ново и непознато... Одједном, са свих страна га салете повици: „Срам те било, како си се то обукао!“, „Није ти ово модна ревија!“, „Не умеш ни да се прекрстиш како треба!“, „Целивај икону!“... Јесу ли приговарачи у праву? Свакако, јесу. А да ли ће се онај човек одлучити да поново дође у цркву? Тешко. Локални „типикари“ уопште не размишљају о томе колико је напора вероватно уложио тај несрећник да би самога себе убедио да дође у цркву. Они ликују што су „очували чистоту храма“, а то што је човек побегао главом без обзира, ником ништа. А иза угла чекају секташки мисионари са својим шареним лажима, који својим приступом код њега неће изазвати страх, осећај кривице или колебање, него ће га, напротив, охрабрити да им приступи...

Самозвани „црквени редари“ често се не устручавају ни да гласним грдњама заводе ред за време богослужења, одређују ко шта сме или не сме да ради у олтару и у певницама, а истовремено се додворавају свештенослужитељима у нади да ће им ови због тога

толерисати такво понашање. Ако не добију то што траже, онда, подразумева се, свештеник или епископ не ваља...

Када се на све наведено додају и околности у којима живимо у последњих двадесетак година, а које су погодиле подвајању на „старе“ и „нове“ вернике, још се јасније могу сагледати искушења која стоје пред нама, а којима, нажалост, многи неретко подлежу а да тога нису ни свесни. Као да смо се, пре почетка Часног поста, узалуд подсећали Приче о фарисеју и царинику (Лк 18,10-14) и Приче о блудном сину (Лк 15,11-32), многи од нас у свакодневном црквеном животу и даље бирају да буду фарисеј из прве, односно старији брат из друге приче.

Ако је Господ, својим неистраживим путевима (в. Рим. 11,33), упутио некога у свети храм, са каквом дрскошћу неко себи сме да да за право да га упути у супротном смеру? Исплати ли се давати тако скуп данак сопственој сујети, ако имамо на уму речи Господње за све оне који, нашом немарношћу, заврше „у безакоњу“: „Онај ће безбожник погинути за својега безакоња, али ћу крв његову искати из твојих руку“ (Јзк 3,18)?

Одупиримо се, зато, погубним искушењима да својим понашањем одгонимо људе од храма. Постоји безброј прикладних начина да се ближњем скрене пажња ако учини нешто недолично, па нема разлога да се опредељујемо за онај најгори начин. Сећајмо се увек Господње речи: „Који хоће да буде први, нека буде последњи од свих и свима слуга“ (Мк 9,35) и зауздавајмо своје недостојне пориве за првенством кад год их осетимо. Господњи храм је ипак место за заједничку молитву и духовно светковање, а не арена славољубља, властољубља и честољубља.

Протојереј-ставрофор □ Миодраг М. Поповић

[Преузето са: http://www.saborna-crkva.com/](http://www.saborna-crkva.com/)